

Wat heb je geleerd?

Nieuwe ontdekkingen

Stukje voor stukje ontdekken de mensen steeds meer van de wereld. Eerst dachten ze nog dat de wereld plat was. Maar nu ontdekken ze dat de wereld rond is. Columbus ontdekt toevallig Amerika. Hij denkt dat hij in Indië is aangekomen. Ontdekkingsreizigers uit Europa vinden een zeeweg naar Indië. Daar halen ze nieuwe producten vandaan, zoals specerijen. Die verkopen ze in Europa. Ook de Hollanders en de Zeeuwen doen hieraan mee. Met hun vrachtschepen varen ze overal naartoe. In het begin mislukken de ontdekkingsreizen vaak. De reis is erg lang en moeilijk. Het schip van schipper Barentsz gaat kapot in het ijs. Hij moet met zijn bemanning overwinteren op Nova Zembla, in het Behouden Huys.

Nieuwe uitvindingen

Er zijn veel nieuwe uitvindingen gedaan, zoals de boekdrukkunst en het haringkaken. Met een kompas kunnen de zeelieden op zee de richting bepalen. Deze uitvindingen gebruiken we nu nog steeds.

Begrippen

het Behouden Huys

Het Behouden Huys is de naam van het huis dat de mannen hebben gebouwd op Nova Zembla.

de boekdrukkunst

De boekdrukkunst is een nieuwe manier om boeken te maken. Je maakt woorden van losse letters en die druk je op papier

de drukpers

De drukpers is een machine waarmee het papier op de letters wordt gedrukt.

het haringkaken

Haringkaken is een bepaalde manier om vis te verwerken. Je haalt eerst de ingewanden uit de haring. Dan verpak je de haring met zout in tonnen.

het kompas

Een kompas is een instrument waarmee je de richting kunt bepalen. Een kompasnaald wijst altijd naar het noorden.

de ontdekkingsreis

Een ontdekkingsreis is een reis om iets onbekends te ontdekken.

de scheurbuik

Scheurbuik is een ziekte die veel zeelieden vroeger kregen, omdat er te weinig vitamines in hun eten zat. Je tanden vallen dan uit je mond.

de specerijen

Specerijen zijn gedroogde en vaak gemalen delen van een plant met een sterke geuren smaak.

het vrachtschip

Een vrachtschip is een schip met een laadruimte die bedoeld is om spullen te vervoeren.

de vrachtvaarders

Vrachtvaarder is de naam die de Hollanders kregen, omdat ze met vracht heen en weer vaarden,